

Uudelle ihmiselle puhuminen asteittain altistaen

Kahdenkeskisen vuorovaikutuksen kehitysvaiheet* uuden ihmisen kanssa ja henkilökohtaiset välitavoitteet		Pvm saavutettu
Silta puhumiseen	Puhuu kahdestaan vanhemman/toisen henkilön (avaintyöntekijän) H kanssa hiljaisessa huoneessa ilman keskeytyksiä. U usi henkilö ei osallistu.	
	Laskee H :n kanssa vuorotellen 20:een ja luettelee tuttuja sarjoja, esim. viikonpäivät/kuukaudet/aakkoset.	
	Laskee H :n kanssa vuorotellen tietäen, että uusi henkilö U on lähettyvillä. H aloittaa laskemisen.	
	Laskee H :n kanssa vuorotellen, U on suljetun oven ulkopuolella.	
	Laskee H :n kanssa vuorotellen, U on oven ulkopuolella, ovi ei ole aivan kunnolla kiinni.	
	Laskee H :n kanssa vuorotellen, U on oven ulkopuolella ja raottaa ovea n. 15cm laskemisen lähestyessä loppuaan.	
	Laskee H :n kanssa vuorotellen, U on oven ulkopuolella ja ovi on 15cm raollaan.	
4	Laskee vuorotellen H :n ja U :n kanssa, U on oven ulkopuolella ja ovi on 15cm raollaan.	
4	Laskee vuorotellen H :n ja U :n kanssa, U tulee laskemisen aikana sisään ja (a) seisoo oven vieressä; (b) lähestyy pöytää; (c) istuu pöydän ääreen.	
4	Laskee vuorotellen H :n ja U :n kanssa siten, että U on huoneessa: (a) seisoo oven vieressä; (b) istuu pöydän ääressä	
4	Osallistuu vuorotteluun molempiin suuntiin mentäessä (laskeminen, viikonpäivien/kuukausien/aakkosten luettelu): (a) vuoro H :n jälkeen; (b) vuoro U :n jälkeen.	
4	Osallistuu strukturoituihin yhden sanan vuorottelupeleihin tai toimintoihin yhdessä H :n ja U :n kanssa, molempiin suuntiin mentäessä.	
4	Osallistuu strukturoituihin lausetason vuorottelupeleihin tai toimintoihin H :n ja U :n kanssa, molempiin suuntiin: (a) antaa vihjeitä; (b) kysyy kysymyksiä; (c) antaa ohjeita.	
6 ja 7	Osallistuu strukturoituihin yhden sanan tai lausetason peleihin tai toimintoihin yhdessä U :n kanssa, H odottaa (a) huoneen toisella puolella; (b) huoneen ulkopuolella.	
7	Osallistuu strukturoituihin lausetason peleihin tai toimintoihin U :n kanssa: (a) H tulee mukaan tapaamisen loppuvaiheessa; (b) H ei osallistu.	
8	Keskustelee U :n kanssa siten, että (a) antaa ohjeita; (b) kysyy kysymyksiä; (c) jatkaa keskustelua.	

Huomaa: **H** on henkilö, jonka kanssa lapsi puhuu vapautuneesti joissakin tilanteissa. Lapsen ääni voi olla hiljainen, mutta se ei saa muuttua kuiskaukseksi tai jännittyneeksi.
Jokainen askel pilkotaan tarvittaessa pienemmäksi, ahdistuksen vähentämiseksi ja onnistumisen varmistamiseksi.
Kokonaisia tavoitteita tai osia voidaan ohittaa, jos tarvitaan vähemmän askeleita.
Useita askeleita voidaan ottaa samalla kerralla.
Yleistäminen toisiin ihmisiin voi alkaa vaiheen 7 aikana.

*Vapautuneen puheilmaisun malli: kahdenkeskisen vuorovaikutuksen kehitysvaiheet (Johnson & Wintgens, 2016)